

مدیریت آب برمبنای مالکیت آن در فقه و حقوق ایران

عبدالله بهمن پوری^۱، ناصر عاشوری^{۲*}، مرضیه صفری^۳

۱- استادیار، دکترای فقه و مبانی حقوق، الهیات، دانشگاه یاسوج

۲- دانش آموخته ی کارشناسی ارشد، فقه و مبانی حقوق، الهیات، دانشگاه یاسوج

۳- دانش آموخته ی کارشناسی ارشد، فقه و مبانی حقوق، الهیات، دانشگاه یاسوج

* naserashoori65@gmail.com

چکیده

باتوجه به گسترش روز افزون جوامع انسانی از یک طرف و نیاز شدید بشر به مسایل حیاتی از قبیل آب ها و منابع آبی از طرف دیگر، وبانیم نگاهی به این منابع واحساس کمبود آن وچالش هایی که روز به روز بیشتر این منبع حیاتی راتهدید می کندنقش نهاد هایی که مسئول حفاظت از آب ها ومسائل زیست محیطی هست بیشتر به چشم می آید. آنچه دربدو امر اهمیت دارداولا: شناخت مسئول ومالك آب ها درکشور ایران است وسپس قواعدومبانی برگرفته از دین وحقوق جهت تثبیت امرمسئولیت است یکی از مباحث مهم حفاظت از منابع آبی آنست که بدانیم مالکیت منابع آبی چه وضعیت و ساختاری دارد و آیا تعلق این مالکیت به یک شخص تکلیفی را برای مالک در جهت حفاظت و حراست بوجود می آورد یا آنکه صرف داشتن مالکیت ایجاد حق و اختیار برای مالک درپی دارد؟ آنچه به دست می آید این است که حفظ وحراست از آب ها برعهده دولت است. ودولت می تواند با توجه به نقش خودقواعدی وضع کندکه به صیانت از منابع آبی بپردازداز جمله اینکه اسراف راجرم انگاری کند

کلمات کلیدی: آب ها، مالکیت آب، حق و اختیار، چالش های آب

مقدمه

باتوجه به گسترش روز افزون جوامع انسانی از یک طرف و نیاز شدید بشر به مسایل حیاتی از قبیل آب ها و منابع آبی از طرف دیگر، وبانیم نگاهی به این منابع واحساس کمبود آن وچالش هایی که روز به روز بیشتر این منبع حیاتی راتهدید می کندنقش نهاد هایی که مسئول حفاظت از آب ها ومسائل زیست محیطی هست بیشتر به چشم می آید. آنچه دربدو امر اهمیت دارداولا: شناخت مسئول ومالك آب ها درکشور ایران است وسپس قواعدومبانی برگرفته از دین وحقوق جهت تثبیت امرمسئولیت است یکی از مباحث مهم حفاظت از منابع آبی آنست که بدانیم مالکیت منابع آبی چه وضعیت و ساختاری دارد و آیا تعلق این مالکیت به یک شخص تکلیفی را برای مالک در جهت حفاظت و حراست بوجود می آورد یا آنکه صرف داشتن مالکیت ایجاد حق و اختیار برای مالک درپی دارد؟ مضافا صرف داشتن حق بهره برداری از آب بدون داشتن مالکیت چه آثاری دارد؟ آیا می توان به استناد قاعده فقهی و مشهور اذن در شئی اذن در لوازم آن نیز هست (جعفری لنگرودی، ۱۳۶۸: ۲۹۷). استنباط کرد که با وجود و تحقق حق بهره برداری از منابع آبی لزوما حق حفاظت به بهره بردار منتقل می گردد؟ از طرف دیگر انواع مالکیت چه تأثیری در ایجاد حفاظت آن دارد و آیا هنگامی که مالکیت منابع آب در اختیار اشخاص حقیقی یا حقوقی از نوع خصوصی باشد، مالک حق حفاظت و حراست به تبع مالکیت خود پیدا می کند؟ آیا می توان گفت در مالکیت از نوع